

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Pavlem Kumprechtem ve věci

žalobkyně: J. S.
zastoupena JUDr. Tomášem Markem, advokátem
se sídlem Havlíčkova 29, Jihlava

proti
žalovanému: Krajský úřad kraje Vysočina
se sídlem Žižkova 57, Jihlava
za účasti M. S.

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2016, č. j. KUJI 92601/2016

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2016, č. j. KUJI 92601/2016, a rozhodnutí Městského úřadu Havlíčkův Brod ze dne 25. 8. 2016, č. j. OEOM/548/2016/SV, se zrušují a věc se žalovanému vrací k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni náklady řízení ve výši 9.800,-Kč, a to k rukám JUDr. Tomáše Marka, advokáta, se sídlem Havlíčkova 29, Jihlava, do 15 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.
- III. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalovaným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobkyně proti rozhodnutí Městského úřadu Havlíčkův Brod ze dne 25. 8. 2016, č. j. OEOM/548/2016/SV, a potvrdil je. Tímto prvoinstančním správním rozhodnutím bylo podle § 76 odst. 1 písm. c) tehdy platného zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, v tehdy platném znění (dále jen „zákon o přestupcích“), zastaveno přestupkové řízení o podezření ze spáchání přestupku proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, k němuž mělo dojít dne 18. 8. 2015 v bytě na adrese X (o tom ještě dále). Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včas podanou správní žalobou, kterou odůvodnila následujícím způsobem.

II. Obsah žaloby

2. Žaloba sama o sobě je poměrně krátká, přesto věcně obsažná, takže má krajský soud za odůvodněné ji dále uvést v podstatě v celém rozsahu:

„Žalovaný (žalovaným zde a dále žalobkyně nepochybně myslela obviněného z přestupku) se dne 18. 8. 2015 pohádal s žalobkyní ve společném bytě. Žalovaný po předchozí hádce úmyslně fyzicky napadl žalobkyni, chytil ji za vlasy a nejméně dvakrát jí udeřil hlavou o stěnu, následně ji odhodil na protější stěnu, kdy postižená po nárazu upadla na zem, čímž ji způsobil zlomeninu zápěstí levé ruky, tržnou ránu na temeni hlavy a otřes mozku.

Domníváme se, že ze soudně lékařského hlediska zlomenina zápěstí levé ruky, otřes mozku, 4,5 cm tržná rána na temeni, není poškození zdraví omezující poškozenou v obvyklém způsobu života pouze ve smyslu ublížení na zdraví lehkého. Za taková lehká poškození zdraví by bylo možno pokládat pouze boule v levé čelní krajině a drobné krevní výrony v podkoží kolenních kloubů. Žalobkyni odvezl na ošetření starší syn, žalovaný o jejím osudu nic nevěděl. Nebyl to první případ domácího násilí, které žalobkyně dlouho kryla, neboť se za ně styděla.

Jelikož žalobkyně byla bez prostředků a musela živit dvě děti, tedy nadále docházela s těmito zraněními do práce. Policie ČR si nechala zpracovat znalecký posudek, podle kterého žalovaná nebyla omezena na běžné činnosti, tedy dle PČR se nejednalo o trestný čin, nýbrž o přestupek.

Jednalo se o evidentní případ domácího násilí se všemi jejími znaky, což správní orgán vůbec nevzal v potaz. Domácí násilí se děje beze svědků, zpravidla jej oběť tají (stejně jako v našem případě), zpravidla se děje doma a vždy je problematičtější jeho posouzení a prokázání, které se z povahy věci, kromě svědectví poškozené, zpravidla prokazuje nepřímými důkazy, jinak se poskytne násilníkovi nadstandardní ochrana.

Za těchto okolností by měl správní orgán pečlivě hodnotit věrohodnost jednotlivých důkazů, s čímž se nikterak nezbyval. Správní orgán si vyložil zásadu „in dubio pro reo“ tak, že pokud obviněný není chycen při činu a vinu neprokáže nezávislý svědek, tedy vinu nelze prokázat. Tak by se poskytla téměř výhradně stoprocentní ochrana všem porušovatelům zákona, zejména u případů domácího násilí, které se téměř výlučně děje beze svědků.

Správní orgán nerespektoval řadu okolností svědčících o spáchání skutku. Zejména nevzal v potaz rozsudek Okresního soudu v Havlíčkově Brodě o rozvod manželů J. S. a M. S. vedené pod č. j. 15 C 34/2016 s konstatováním viny obviněného.

Soud výslovně uvedl:

Účastnickou výpověď manželky podpořenou svědeckou výpovědí syna účastníků má soud za prokázané, že v průběhu manželství došlo k fyzickým atakům manžela vůči manželce (svědek uvedl, že si již z dětství pamatuje modřiny na těle matky), které vyvrcholily incidentem v srpnu 2015. Byť řízení o přestupku o předmětné události bylo nepravomocně zastaveno, má soud za dostatečně prokázané, že k události došlo. Důvěryhodně ji popsal vyslechnutý svědek a je zmíněna i ve zprávě klinické psycholožky, která prováděla vyšetření nezletilého syna účastníků.

Dále nevzal v potaz to, jak o věci vypovídali oba synové, kteří byli v bytě v době spáchání činu a oba vypověděli, že otec matce zranění způsobil. Oba k ní šli bezprostředně po napadení a slyšeli, co oba rodiče říkají a oba usoudili, že zranění matce způsobil otec.

Nezletilý M. to přímo uvedl i v řízeném hovoru s psychoterapeutkou pro účely řízení o určení výchovy. Zletilý F. to uvedl opakovaně i v trestním řízení, kde byl poučen, že křivé svědectví je trestné, tedy tak učinil pod hrozbou trestního stíhání. Stejně uvedl i ve správním řízení.

Dále žalovaný nevzal v potaz osobnost obviněného, který se dopouští nepravd a falšování dokumentů. Obviněný dne 22. 9. 2016 zfalšoval podpis navrhovatelky na smlouvě se společností O2. Podpis zfalšoval při vědomí, že spolu rok nežijí a od 10. 2. 2016 je vedené rozvodové řízení, když 19. 9. 2016 se účastnil ústního jednání právě ve věci rozvodu manželství. Podpis byl zdokumentován kamerami O2. Obviněný pak sám vypověděl, že podpis zfalšoval, a to ve své výpovědi ze dne 5. 11. 2016 v řízení pod č. j. KRPJ-103027-12/PŘ-2016-160711. Uvedl dále, že „netuší z jakého důvodu je výměna psaná a fakturovaná manželce“. Je zřejmé, že obviněný je nedůvěryhodný a je schopen podvodu.

Jako důkazy navrhuje veškeré doklady ze spisu č.j. KUJI 92601/2016 a spisu Městského úřadu Havlíčkův Brod, odboru evidence obyvatel a matrik, č.j. OEOM/548/2016/SV.“

3. Vzhledem k uvedenému žalobkyně navrhovala, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného ze dne 9. 12. 2016, č. j. KUJI 92601/2016, zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobě

4. Žalovaný se vyjádřil k žalobě podáním ze dne 24. 3. 2017. Uvedl v něm, že vzhledem ke skutečnosti, že se jednotlivé žalobní body v zásadě shodují s odvolacími námitkami, tak že se odkazuje ohledně nich na odůvodnění žalovaného rozhodnutí. K rozsudku Okresního soudu v Havlíčkově Brodě sp. zn. 15 C 34/2016, v žalobě zmiňovaném, uvedl, že k němu skutečně nepřihlédl a v odůvodnění žalovaného rozhodnutí podrobně vysvětlil, proč tak neučinil. Podle žalovaného nebylo v předmětné věci mimo jakoukoliv rozumnou pochybnost prokázáno, že by se obviněný dopustil přestupkového jednání tak, jak jej žalobkyně popsala. Správním orgánům proto nezbylo, než v souladu se zásadou *in dubio pro reo* řízení zastavit. Důvody a úvahy, kterými se žalovaný přitom řídil, jsou podrobně popsány v odůvodnění žalovaného rozhodnutí.

IV. Replika žalobkyně k vyjádření žalovaného

5. Na vyjádření žalovaného k žalobě reagovala žalobkyně ještě replikou ze dne 29. 1. 2018. V podstatě v ní znovu zdůraznila, že zásada *in dubio pro reo* podle ní neznamena, že pokud čin nevidí třetí osoba, tak že je takový pachatel činu beztrestný. Čin je totiž prokazatelný i jiným způsobem a podle ní bylo v přezkoumávané věci věrohodně prokázáno, že M. S. způsobil žalobkyni významná zranění, a to zlomeninu zápěstí levé ruky, otřes mozku, 4,5 cm tržnou ránu na temeni, boule v levé čelní krajině a drobné krevní výrony v podkoží kolenních kloubů. Tato zranění si žalobkyně nemohla způsobit tak, jak to popisoval M. S., a to ani jedním ze způsobů, které popsal, přičemž způsob údajného poranění několikrát měnil a upravoval.
6. Pokud by si žalobkyně způsobila sama uvedená zranění, tedy by jí tehdejší manžel M. S. poskytl pomoc a odvezl by jí do nemocnice místo toho, aby si balil své věci. Synové sice neviděli přímo, jak M. S. po předchozí hádce chytil žalobkyni za vlasy, smýkal s ní a udeřil jí hlavou o stěnu. Nicméně oba synové šli k matce bezprostředně po napadení a slyšeli, co oba rodiče říkají a oba usoudili, že zranění matce způsobil otec.
7. Nezletilý M. to přímo uvedl i v řízeném hovoru s psychoterapeutkou pro účely řízení o určení výchovy. Zletilý F. to vypověděl opakovaně i v trestním řízení, v němž byl poučen, že křivé svědectví je trestné, tedy tak učinil pod hrozbou trestního stíhání. Stejně uvedl i ve správním řízení.
8. Soudkyně Okresního soudu v Havlíčkově Brodě v řízení o rozvod účastníky a syna F. vyslyšala a konstatovala, že k násilnému činu ze strany M. S. došlo a uvedla to jako jeden z hlavních důvodů pro rozvod manželství.
9. Svědectví synů i žalobkyně jsou věrohodná a prokazují dostatečně vinu M. S. Naopak M. S. není důvěryhodný z důvodů uvedených již v žalobě. Pokud se pak podle ní vezmou v úvahu všechny důkazy, tedy
 - výpovědi žalobkyně,
 - opakované výpovědi syna F.,
 - řízený rozhovor nezletilého M.,
 - chování žalovaného po incidentu,
 - závěry Okresního soudu v Havlíčkově Brodě o vině M. S.,
 - opakované změny výpovědi obviněného M. S.
 - nedůvěryhodnost obviněného,
 - nutně se musí dospět k závěru, že žalovaný čin M. S. spáchal.

V. Jednání krajského soudu

10. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“), a to bez nařízení jednání dle § jeho 76 odst. 1 písm. c). Podle tohoto ustanovení soud zruší napadené rozhodnutí pro vady řízení bez jednání rozsudkem pro podstatné porušení ustanovení o řízení před správním orgánem, mohlo-li to mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci. Krajský soud taková pochybení zjistil (o tom ještě dále), a proto mohl žalobu projednat bez nařízení jednání, a to bez ohledu na názor účastníků

řízení či osoby zúčastněné na řízení. Dospěl přitom k následujícím zjištěním a právním závěrům.

VI. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

11. Krajský soud nejprve zkoumal, zda je žalobkyně vůbec aktivně legitimována k podání dané žaloby, a to na pozadí rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2012, č. j. 7 As 66/2012-42. V něm se totiž mimo jiné k této otázce uvádí následující:

„Z takto vymezeného rozsahu procesních oprávnění poškozeného ve správním řízení o přestupku vyplývá i rozsah jeho žalobní legitimace v soudním řízení o žalobě proti správnímu rozhodnutí ve věci přestupku podle § 65 a násl. s. ř. s. Právní sféra poškozeného je tímto správním rozhodnutím dotčena toliko stran přiznání či nepřiznání nároku na náhradu škody, příp. stran rozsahu tohoto nároku, nikoli však v tom ohledu, zda vstupní podmínka případného přiznání nároku, tedy posouzení viny obviněného z přestupku, byla či nebyla správně posouzena. Poškozený proto může podat žalobu toliko proti výroku správního orgánu o náhradě škody, nikoli proti výroku týkajícímu se posuzování viny obviněného z přestupku či sankce za přestupek uložené. Otázka viny obviněného z přestupku se proto k žalobě poškozeného posuzuje jen z toho hlediska, zda v řízení o přestupku byl tento obviněný shledán pachatelem, a dále z hledisek, zda a v jakém rozsahu škodu svým posuzovaným jednáním způsobil v rámci přestupkového řízení.“

12. Při bezhlavé aplikaci tohoto judikatorního závěru by musel krajský soud dojít k jednoduchému závěru, že žaloba je k odmítnutí, když přestupkové řízení bylo zastaveno podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích. V této souvislosti se ovšem nelze ubránit otázce ochrany práv dalších účastníků řízení (nejen obviněného, ale i údajného poškozeného, zde žalobkyně), pakliže by správní orgán takto dospěl ke zcela chybnému závěru. A to z jakýchkoliv důvodů, ať již pro rozpor se zákonem či jiné flagrantní pochybení. Kdyby nesprávně uzavřel, že se nepodařilo prokázat jednání, jež by naplňovalo skutkovou podstatu daného přestupku.
13. V přezkoumávané věci dospěly orgány veřejné správy zúčastněné na řízení k závěru, že se M. S. nepodařilo spáchání přestupku podle ust. § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích prokázat, a proto bylo přestupkové řízení podle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích zastaveno. S ohledem na vpředu uvedené si krajský soud položil otázku, zda lze za daných okolností tvrdit, že žalobkyně nemá jako účastník přestupkového řízení možnost zasahovat a brojit do posuzování otázek viny M. S., když rozhodnutí o zastavení přestupkového řízení je v podstatě výrokem o vině. Respektive výrokem, z něhož plyne, že vina obviněného M. S. z přestupku nebyla v přestupkovém řízení shledána. Podle ustanovení § 65 odst. 1 s.ř.s. je totiž podle vpředu uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu dána žalobní legitimace pouze u toho, kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím správního orgánu. Výrokem o zastavení přestupkového řízení ale nebylo přímo žádným způsobem zasaženo do práv nebo povinností žalobkyně, neboť jím bylo rozhodnuto o zastavení přestupkového řízení vedeného proti M. S.. Právě proto by žalobkyni v intencích uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu nepřislušelo domáhat se přezkumu výroku správního rozhodnutí o zastavení přestupkového řízení M. S..
14. Krajský soud má však za to, že uvedená judikatura doznala ve světle později přijatých nálezů Ústavního soudu zásadních změn, a to v souvislosti s celou řadou nálezů

Ústavního soudu. Například lze zmínit jeho nálezy ze dne 12. 8. 2014, sp. zn. I. ÚS 3196/12, v němž se k dané problematice uvádí mimo jiné následující:

„14. Ve své dřívější rozhodovací praxi Ústavní soud ustáleně judikoval, že ústavně zaručené subjektivní právo fyzické nebo právnické osoby na to, aby jiná osoba byla trestně stíhána, respektive aby určité jednání bylo kvalifikováno jako trestný čin, neexistuje. Úkolem Ústavního soudu je výlučně ochrana ústavnosti (čl. 83 Ústavy). Proto Ústavní soud ústavní stížnosti osob, které se takového stíhání, popřípadě i vyslovení viny a trestu, vůči jiné fyzické či právnické osobě domáhaly, v minulosti odmítal pro neexistenci možnosti porušení ústavně zaručeného základního práva nebo svobody stěžovatele [takto například usnesení Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 1574/07 ze dne 2. 10. 2007, sp. zn. I. ÚS 217/08 ze dne 27. 3. 2008 (v SbNU nepublikována, dostupná na <http://nalus.usoud.cz>)].

15. Takovouto starší judikaturu je však již nutno považovat za překonanou s ohledem na vývoj rozhodovací praxe Evropského soudu pro lidská práva. Ten totiž vydal již řadu rozhodnutí, dle kterých mají státy Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen "Úmluva") povinnost v této Úmluvě či v jejích protokolech zakotvená základní lidská práva a svobody osob ve své jurisdikci chránit, a to v nezbytných případech i prostředky trestního práva.

(-)

17. Ústavní soud proto konstatuje, že ten, komu bylo trestným činem ublíženo na zdraví, způsobena majetková škoda nebo nemajetková újma, nebo ten, na jehož úkor se pachatel trestným činem obohatil (poškozený) má ústavně zaručené právo na efektivní trestní řízení na obranu svých práv a svobod. K ochraně tohoto práva pak může (samozřejmě po formálních a materiálních vyčerpání ostatních prostředků, pokud je zákon poškozeným poskytuje - srovnej zejména § 159a odst. 7, § 171 odst. 2, § 172 odst. 3, § 307 odst. 7, § 309 odst. 2 trestního řádu) využít ústavní stížnosti směřující proti rozhodnutím, kterými se trestní proces končí, jako jsou rozhodnutí o odložení věci, zastavení trestního stíhání či zproštění obžaloby.

18. Na druhou stranu, jak též vyplývá z výše uvedených rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva, povinnost vedení efektivního trestního řízení je povinností prostředků, a nikoli výsledku. Povinnost státních orgánů vyšetřovat a stíhat nemůže být absolutní, neboť je zjevné, že mnoho trestných činů zůstává neobjasněných nebo nepotrestaných i přes rozumnou snahu orgánů státu. Povinností spočívající na státu je spíše zajistit, že proběhne řádné a adekvátní trestní vyšetřování a že příslušné státní orgány budou jednat kompetentně a efektivně, totiž tak, aby jejich konání bylo způsobilé vyústit v potrestání odpovědné osoby.“

15. Obdobně je judikováno k otázce porušení práva na účinné vyšetřování v nálezu Ústavního soudu ze dne 2. 3. 2015, sp. zn. I. ÚS 1565/14, na jeho straně shora takto:

„b) Obsah práva na účinné vyšetřování

56. Účinné vyšetřování prováděné orgány činnými v trestním řízení, včetně fáze před zahájením trestního stíhání, musí splňovat kumulativně následující samostatné požadavky vyplývající z judikatury ESLP: šetření musí být a) nezávislé a nestranné, b) důkladné a dostatečné, c) rychlé a d) podrobené kontrole veřejností. Požadavek důkladnosti a dostatečnosti znamená, že orgány musí přijmout přiměřené kroky, jež mají k dispozici, pro zajištění důkazů o incidentu, včetně mimo jiné očitých svědectví a použití forenzních metod. Závěry šetření musí být založeny na důkladné, objektivní a nestranné analýze všech relevantních skutečností. Jakékoliv nedostatky ve vyšetřování, které podřývají jeho schopnost zjistit

okolnosti případu nebo odpovědné osoby, povedou k rozporu s požadovanou mírou efektivnosti (viz usnesení sp. zn. I. ÚS 2886/13 ze dne 29. 10. 2013, body 18 a 21 i s příslušnými odkazy na judikaturu ESLP).“

16. Stejně tak judikoval Ústavní soud v nálezu ze dne 19. 1. 2016, sp. zn. II. ÚS 3436/14, jímž zrušil usnesení Policie České republiky o odložení věci podezření ze spáchání trestného činu podvodu. Konstatoval přitom, že *„Trestní řízení představuje vztah mezi pachatelem a státem, což také znamená, že ústavně není zaručeno právo třetí osoby (např. oznamovatele, poškozeného), aby jiná osoba byla stíhána a odsouzena. Současně však nelze pominout, že je pozitivní povinností státu zajistit ochranu základních práv, a to i prostřednictvím efektivního trestního řízení. Požadavek účinného vyšetřování je však „pouze“ procesní povinností tzv. náležité péče, a nikoliv povinností ve vztahu k jeho výsledku. Účinné vyšetřování tak nezaručuje žádný konkrétní výsledek, nýbrž pouze řádnost postupu daného orgánu.“*
17. Z judikatorní činnosti Evropského soudu pro lidská práva je pak zřejmé, že povaha trestního obvinění je vykládána velmi široce, a to tím způsobem, že se pod tento pojem zahrnuje i přestupkové řízení vedené podle zákona o přestupcích, což má za následek, že i na tato řízení se vztahují veškeré zásady upravující právo na spravedlivý proces pro věci trestní. Jinými slovy, v přestupkovém řízení se uplatňují tytéž zásady, jako v řízení trestním a krajský soud proto nevidí sebemenší důvod, proč by nemělo být právo na účinné vyšetřování (jak rozvedeno výše) aplikováno též v napadlé přestupkové věci, když v ní došlo k souběhu řady vážných pochybení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí ve věci, respektive rozhodnutí o zastavení přestupkového řízení, aniž by bylo prokázáno, že pro to byly splněny podmínky.
18. Krajský soud musí předně konstatovat, že je na první pohled zcela evidentní, že daná věc neměla být pro svoji povahu vůbec projednávána Městským úřadem Havlíčkův Brod v přestupkovém řízení. Podle § 2 odst. 1 tehdy platného zákona o přestupcích je totiž *„přestupkem zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin.“* Zodpovězení otázky, zda šlo v daném případě o věc spadající pod úpravu danou trestním zákonem, nebo zákonem o přestupcích, má proto krajský soud v přezkoumávané věci za určující.
19. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že v uvedené záležitosti probíhalo šetření Policie ČR ohledně údajného ublížení na zdraví ze strany M. S. (osoby zúčastněné v tomto přezkumném řízení) poškozené J. S. (jeho bývalé manželce). Jmenovaná přitom utrpěla podle znaleckého posudku, zpracovaného k žádosti Policie ČR MUDr. M. Š. (viz č. l. 56 – 63 policejního spisu ve správním spisu), zlomeniny dolních částí levé vřetenní a loketní kosti nad zápěstím (zlomenina Collesova typu), s posunem kostních úlomků, tržně zhmožděnou (tržnou) ránu kůže týlní (pravé temenní) krajiny hlavy, délky cca 4,5 cm, „boule“ (otok měkkých částí?) v levé čelní krajině (v lékařské zprávě na č. l. 31 policejního spisu, tvořícího nyní správní spis, je přitom diagnostikován ještě otřes mozku I. st.) a drobné krevní výrony v podkoží kolenních kloubů. Vzhledem k uvedeným následkům zranění M. S. (žalobkyně) nemá krajský soud sebemenších pochybností o tom, že plně korespondují přčinu ublížení na zdraví dle § 146 odst. 1 trestního zákoníku. Pojem ublížení na zdraví je totiž vydefinován v § 122 odst. 1 trestního zákoníku tak, že se *„Ublížením na zdraví rozumí takový stav záležející v poruše zdraví nebo jiném onemocnění, který porušením normálních nebo duševních funkcí*

znesnadňuje, nikoliv jen na krátkou dobu, obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařské ošetření.“ K tomu „znesnadnění se obvyklého způsobu života“ se vyjadřovala i žalobkyně, přičemž mimo jiné uvedla (viz úřední záznam Policie ČR ze dne 11. 11. 2015, č. l. 68 – 70 policejního spisu, který je součástí správního spisu), že se o ni musel částečně starat syn F. a do práce chodila proto, protože si nemohla dovolit z důvodů finančních být na neschopence (měla práci, kterou bylo možno zvládnout jednou rukou). Syn F. se musel částečně starat i o mladšího syna, dále žehlit a vytírat.

20. Shodného přesvědčení, že se v daném případě jednalo o trestný čin (pokud by byl samozřejmě prokázán), bylo ostatně i Okresní státní zastupitelství v Havlíčkově Brodě (viz předání věci k zahájení trestního stíhání – č. l. 50 policejního spisu ve správním spisu). Přesto nakonec odevzdala Policie ČR, územní odbor Havlíčkův Brod, podle § 159a odst. 1 písm. a) trestního řádu, a to přípisem ze dne 15. 2. 2016 (viz č. l. 82 policejního spisu ve správním spisu), předmětnou věc k projednání Městskému úřadu Havlíčkův Brod jako přestupek. A to s odůvodněním, že jednání M. S. nedosahuje takového stupně společenské škodlivosti, jaký trestní zákoník předpokládá u daného trestného činu, a proto že se nejedná o trestný čin, že by ale mohlo být jednání jmenovaného posouzeno jako přestupek proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích.
21. Policejní orgán se přitom v tomto směru odvolával pouze na již výše zmíněný znalecký posudek (své úvahy k této otázce vůbec neuvedl), v němž znalec odpověděl na otázku *„Jak byla poškozená svým zraněním omezena v obvyklém způsobu života?“* tak, že: *„Omezení poškozené na obvyklém způsobu života v důsledku utrpěných poranění je možno spatřovat ve výrazném omezení manipulační motoriky levé horní končetiny a jemné motoriky levé ruky v důsledku naložené sádrové fixace, trvající právě po dobu naložení fixace, tedy v období 18. 8. – 24. 9. 2015. Jakkoliv lze takovéto omezení považovat za hendikepující, nelze je z hlediska soudnělékařského považovat za podstatné, neboť fixovaná končetina nebyla dominantní – na soběstačnosti, resp. sebeobslužnosti nebyla poškozená podstatným způsobem omezena.“* Neuvažujíc o této otázce dále, odevzdal policejní orgán danou věc k přestupkovému řízení. Protože byl takto oznámen správnímu orgánu přestupek, k němuž mělo dojít mezi osobami blízkými, podala žalobkyně dne 17. 3. 2016 návrh na zahájení přestupkového řízení.
22. Vzdor uvedenému znaleckému posudku trvá krajský soud na tom, že pokud by M. S. způsobil žalobkyni uvedená zranění, tak že by se dopustil přečinu ublížení na zdraví, jak již uvedeno výše. Odpověď jmenovaného znalce na citovanou otázku totiž pokládá za nepřipadnou a položenou mu otázku v daných souvislostech za dokonce zbytečnou. Definuje-li trestní zákon ublížení na zdraví jako stav, který porušením normálních tělesných funkcí znesnadňuje, nikoliv jen po krátkou dobu (kterou se rozumí doba 1 týdne), obvyklý způsob života poškozeného a který vyžaduje lékařské ošetření, tak je lehce k pochopení, a to bez odborných lékařských znalostí, že uvedená poranění takovou poruchou jsou, stejně jako že znesnadňovaly žalobkyni obvyklý způsob života, nikoliv jen po krátkou dobu. Vždyť žalobkyně měla fixovanou levou horní končetinu od konečků prstů výše po dobu 5 týdnů, v důsledku čehož nemohla konat všechno to (samozřejmě nikoliv jen to, co uvedla do výše zmíněného úředního záznamu, co ji zrovna napadlo), co lze konat jen pomocí obou rukou, a to pro nedostatek „úchopu“. Krajský soud si proto rozhodně nemyslí, že by uvedený zdravotní stav znesnadňoval

žalobkyni obvyklý způsob života a konstatuje, že policejní orgán převzal závěry znalce v tomto směru zcela nekriticky.

23. Vzhledem k výše uvedenému proto krajský soud uzavírá, že policejní orgán pochybil, když odevzdal věc k projednání Městskému úřadu Havlíčkův Brod jako podezření z přestupku, ačkoliv se o přestupek nejedná a tento orgán veřejné moci nemá pravomoc projednávat trestné činy (které se dělí na přečiny a zločiny). Správní orgán si uvedenou skutečnost neuvědomil a rozhodl o věci zmíněným způsobem, tedy jako by se jednalo o podezření ze spáchání přestupku. Tím ovšem porušil ustanovení o řízení před správním orgánem (věc přináleží k řešení orgánům činným v trestních věcech), které mělo za následek nezákonné rozhodnutí, což ani žalovaný v odvolacím řízení nezjistil a nezjednal nápravu. Vzhledem k tomu krajský soud podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil jak žalované rozhodnutí, tak i prvoinstanční správní rozhodnutí, jež mu předcházelo, a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení (viz § 78 odst. 3 s. ř. s.). Právním názorem vysloveným v tomto zrušujícím rozsudku budou správní orgány podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázány. Tedy, vrací-li se věc do doby 19. 2. 2016, kdy byl Městskému úřadu Havlíčkův Brod Policií ČR oznámen daný přestupek, postoupí uvedený správní orgán podle § 71 odst. 1 písm. a) tehdejšího přestupkového zákona věc zpátky orgánu Policie ČR nebo okresnímu státnímu zástupci.
24. Obiter dictum krajský soud k věci uvádí, že jak prvoinstanční správní rozhodnutí, tak rozhodnutí žalovaného (dohromady tvoří jeden celek) trpí rovněž nedostatky řádného odůvodnění, tedy nepřezkoumatelností, když v nich není učiněno zadost požadavkům na odůvodnění správního rozhodnutí, jak jsou stanoveny v § 68 odst. 3 správního řádu. Podle něho totiž musí být v odůvodnění rozhodnutí uvedeny *„důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.“* Důležitost takového odůvodnění je dána tím, že bezprostředně souvisí s výrokovou částí rozhodnutí, která nemůže bez něho sama o sobě obstát. Obsahem odůvodnění rozhodnutí tak musí být především rozbor a zhodnocení podkladů rozhodnutí, přičemž správní orgán musí uvést, jakými úvahami se při jejich hodnocení řídil. Nepostačuje tedy, aby správní orgán uvedl v odůvodnění rozhodnutí pouhý sepis obsahu podkladů pro rozhodnutí, nýbrž musí uvést, jakým způsobem tyto podklady hodnotil, jaký jim přikládal význam.
25. Jak je z odůvodnění rozhodnutí správního orgánu zřejmé, omezilo se v podstatě jen na popis výpovědi obviněného M. S., navrhovatelky (žalobkyně) J. S. a jejich syna F. S.. Poté správní orgán v podstatě konstatoval, že obviněný M. S. vinu popírá, navrhovatelka J. S. trvá na svém a syn jmenovaných F. k věci mimo jiné uvedl, že ke vchodovým dveřím přišel, až když matka ležela na zemi, držela ruce nad sebou, jako kdyby se bránila a nad ní stál nahrbený otec a měl ruce sevřené v pěst. Svědek do něho strčil, křičel na něho, co to udělal a říkal mu, aby od nich vypadnul. Otec měl reagovat s tím, že na ně „sere“ a šel si sbalit věci do obýváku.
26. Na to správní orgán konstatoval, že *„nebyl zjištěn takový stav věci, který by nevyvolával důvodné pochybnosti o tom, že ke spáchání skutku došlo způsobem popsáním ve výroku obvinění. Protože přes provedené důkazní řízení si nemohl přestupkový orgán o věci učinit správný úsudek, bylo v souladu se zásadou „in dubio pro reo“, tzn. v pochybnostech ve prospěch obviněného, rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) zákona o*

přestupcích o zastavení řízení, neboť spáchání přestupku, o kterém se vedlo řízení, nebylo obviněnému z přestupku prokázáno.“

27. Uvádí-li správní orgán, že si nemohl o věci učinit správný úsudek, třeba pak konstatovat, že z jeho odůvodnění si nelze udělat žádný úsudek, proč rozhodl právě tak, jak rozhodl. Neuvedl totiž podstatu svého závěru, co vzal za prokázané, co nikoliv, jaké byly jeho úvahy, kterými se při rozhodování řídil. Např. obviněný z přestupku tvrdil, že žalobkyně měla uklouznout v pokoji a tam si zřejmě měla poškodit ruku. Pokud by tomu tak ale bylo, těžko by se s ním přetahovala o shrnovací dveře ložnice a další dveře, kdy žalobkyně rovněž měla upadnout. Poté měl obviněný podle své výpovědi z bytu odejít a sednout si na lavičku před domem. Tvrdil, že se v chodbě s manželkou vůbec nesetkal a rovněž neviděl, že by žalobkyně krvácela. Svědek F. S. naopak popsal, jak matka ležela v bytě na zemi a obviněný byl nad ní, měl ruce v pěst a matka byla od krve. Na to si měl jít obviněný z přestupku sbalit věci. Výpověď samotné žalobkyně přitom koresponduje s výpovědí syna F. S.. Správní orgán tyto důkazy vůbec nevyhodnotil, neuvedl, které má za věrohodné či nevěrohodné a proč? V tuto chvíli je proto nebude hodnotit ani krajský soud, ostatně také proč, když se o přestupkovou věc nejedná. Zmínil to však proto, neboť z uvedeného číší povrchní přístup správního orgánu k věci, přestože je ve spisu dostatek indicií k tomu, aby mohlo být rozhodnutí řádně odůvodněno. A to včetně teprve žalovaným zmiňované výpovědi nezletilého syna M. v řízeném hovoru s psychoterapeutkou, kterou žalovaný jako důkaz odmítl (na rozdíl od Okresního soudu v Havlíčkově Brodě, jak se o tom zmiňuje žalobkyně v žalobě). Prý těmito výpověďmi nejde podle žalovaného nic prokázat, chybí ale důvod, proč? I když i to by měl krajský soud za nadbytečné, a to s ohledem na povahu tvrzeného protiprávního jednání, když k jeho projednání neměly správní orgány pravomoc. Ani tyto vady však žalovaný neodstranil, když již vycházel z toho, že se jedná o přestupek. K hodnocení pořízených důkazů tedy přistoupil žalovaný v podstatě stejným způsobem jako prvoinstanční správní orgán. Jejich popisem, bez zhodnocení každého důkazu jednotlivě, jakož i v jejich souhrnu.
28. A zde se vrací krajský soud na začátek svých úvah o tom, jak by mohlo býti snadné a lehce zneužitelné vyřizovat přestupkové případy formou zastavení řízení dle § 76 odst. 1 písm. c) zákona o přestupcích, pokud by taková rozhodnutí neměla být přezkoumatelná.

VII. Náklady řízení

29. Žalobkyně byla ve věci úspěšná, a proto má právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Její důvodně vynaložené náklady soudního řízení spočívaly jednak v náhradě soudního poplatku ve výši 3.000,-Kč, odměně advokáta při zastupování za celkem dva úkony právní služby (vyjádření žalobkyně ze dne 29. 1. 2018 vzhledem k obsahu nemá krajský soud za samostatný úkon právní pomoci) po 3.100,-Kč (převzetí a příprava zastoupení, písemné podání žaloby - § 11 odst. 1 písm. a/ a d/ a § 9 odst. 4 písm. d/ ve spojení s § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., v platném znění) a v náhradě jeho hotových výdajů 600,-Kč za celkem dva úkony. Náklady řízení celkem tak činí částku 9.800,-Kč, když zástupce žalobkyně krajskému soudu neprokázal, že je plátcem daně z přidané hodnoty.
30. Náklady řízení je žalovaný povinen zaplatit podle výroku II. tohoto rozsudku zástupci žalobkyně, neboť je advokátem (viz § 64 s. ř. s. a § 149 odst. 1).

31. Osoby zúčastněné na řízení mají podle § 60 odst. 5 s. ř. s. právo na náhradu jen těch nákladů, které by jim vznikly v souvislosti s plněním povinností, které by jim soud uložil. Žádné takové náklady osobě zúčastněné na řízení nevznikly (viz výrok III. tohoto rozsudku) a vlastně ani nemohly. Nejenže jí nebyly žádné takové povinnosti stanovené, ale krajský opomenul seznámit M. S. jako osobu zúčastněnou na řízení s podanou žalobou, což je samozřejmě procesní závada. O její bezvýznamnosti na shora uvedený důvod zrušení napadeného rozhodnutí (předmětem správního řízení nebylo podezření ze spáchání přestupku, nýbrž z přečinu) však nemá krajský soud pochyb. Nebude nakonec žádný, dojde-li Nejvyšší správní soud na základě kasační stížnosti, kterou lze očekávat, ke stejnému závěru, který je krajským soudem prezentován výše. Tedy, že žalobkyně měla právo na účinné přezkoumání daného případu ze strany státu, přičemž to bylo porušeno již jen tím, že věc byla projednána orgánem veřejné správy, který k tomu neměl pravomoc.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 25. 4. 2018

JUDr. Pavel Kumprecht v. r.
samosoudce